

AQUITANIA

Eva García
Sáenz de Urturi

HISTORICKÝ ROMÁN
OD AUTORKY SÉRIE SNĚŽNÉ MĚSTO

AQUITANIA

© Eva María García Sáenz de Urturi 2020

Všetchna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Kateřina C. Rodriguez, 2022

Cover © Planeta Arte & Diseño, 2022

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2022

ISBN 978-80-277-2951-7 (pdf)

AQUITANIA

Eva García
Sáenz de Urturi

VENDETA

OBSAH

Mapa	8
Strom předků	10

ČÁST PRVNÍ

Prolog	15
1. Modrá smrt	17
2. Ďáblovo jezero	25
3. Dvouhlavý orel	33
4. Pět matek	44
5. Jak zkazit anděla	50
6. Kniha hodinek	55
7. Královský dotek	61
8. Dědicova dýka	67
9. Mydlářská dílna	73
10. Akvitánské kočky	80
11. Palác Ombrière	86
12. Verba de futuro	94
13. Královské lože	100
14. Legendy o vykleštěnci	108
15. Královnina ložnice	112
16. Prvorozený syn	116
17. Polibek oleandru	121
18. Laik	127
19. Srdce kuchyně	132
20. Když jste nepřítelem vy sám	135

21.	Bagdádský uzel	139
22.	Slaná smrt	145
23.	Nikdy se nepřestává umírat	149

ČÁST DRUHÁ

24.	Na mlhavém dvoře	155
25.	Akvitánská krev	159
26.	Poitevinská nemoc	162
27.	Co se děje v Akvitánii	168
28.	Rio	170
29.	Klenot v obklíčení	176
30.	Bílí srnci	181
31.	V zemi slepých	187
32.	Hra na oběšence	194
33.	Soustrastné obličejce	199
34.	Ukrutná babička Filipa	203
35.	Intrika	211
36.	Mračna osudu	215
37.	Síra	217
38.	Vyhnanství	223

ČÁST TŘETÍ

39.	Královna amazonek	231
40.	Vitry-le-Brûlé	238
41.	Rudá a černá	241
42.	Herodes	248
43.	Druid	252
44.	Černé legendy	259
45.	Nejubožejší ze všech hříšnic	265
46.	Filip	269
47.	Marie	272
48.	Ticho a hluk	282
49.	Rudá mana	288

50.	Don Gaiferos	292
51.	Lázně	295

ČÁST ČTVRTÁ

52.	Pod mostem přes řeku Orontes	305
53.	Shromáždění	315
54.	Komu zvoní hrana	322
55.	Hustá mlha	326
56.	Tusculum	328
57.	Přiznání	331
58.	Krvavý orel	334
59.	Walden	338
60.	Velký pátek	340
61.	Poslední dopis	342
62.	U ohně	346
63.	Đábel v jezeře	349
64.	Předposlední den války	352
	Použitá literatura	354
	Doslov	363
	Poděkování	366
	Poznámky	367

Mým dětem. Za to, že jsou.

V ráji nejsou příběhy, protože tam
nejsou cesty. Jedině ztráta, lítost, utrpení
a touha ženou příběh po křivolaké cestě kupředu.

MARGARET ATWOOD

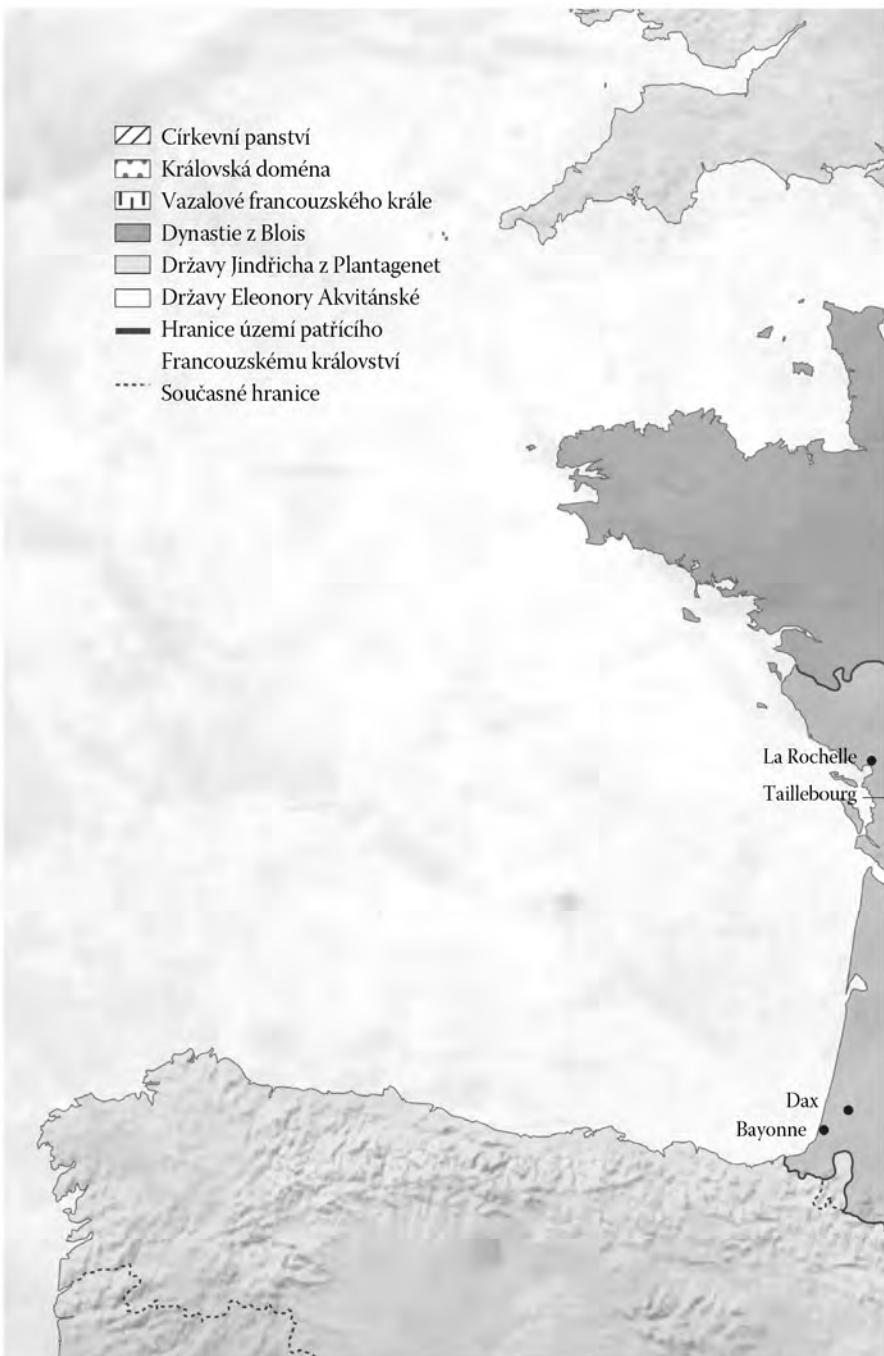
Já měl také sklon k tomu, nutit se,
téměř démonicky, být silnější,
než ve skutečnosti jsem.

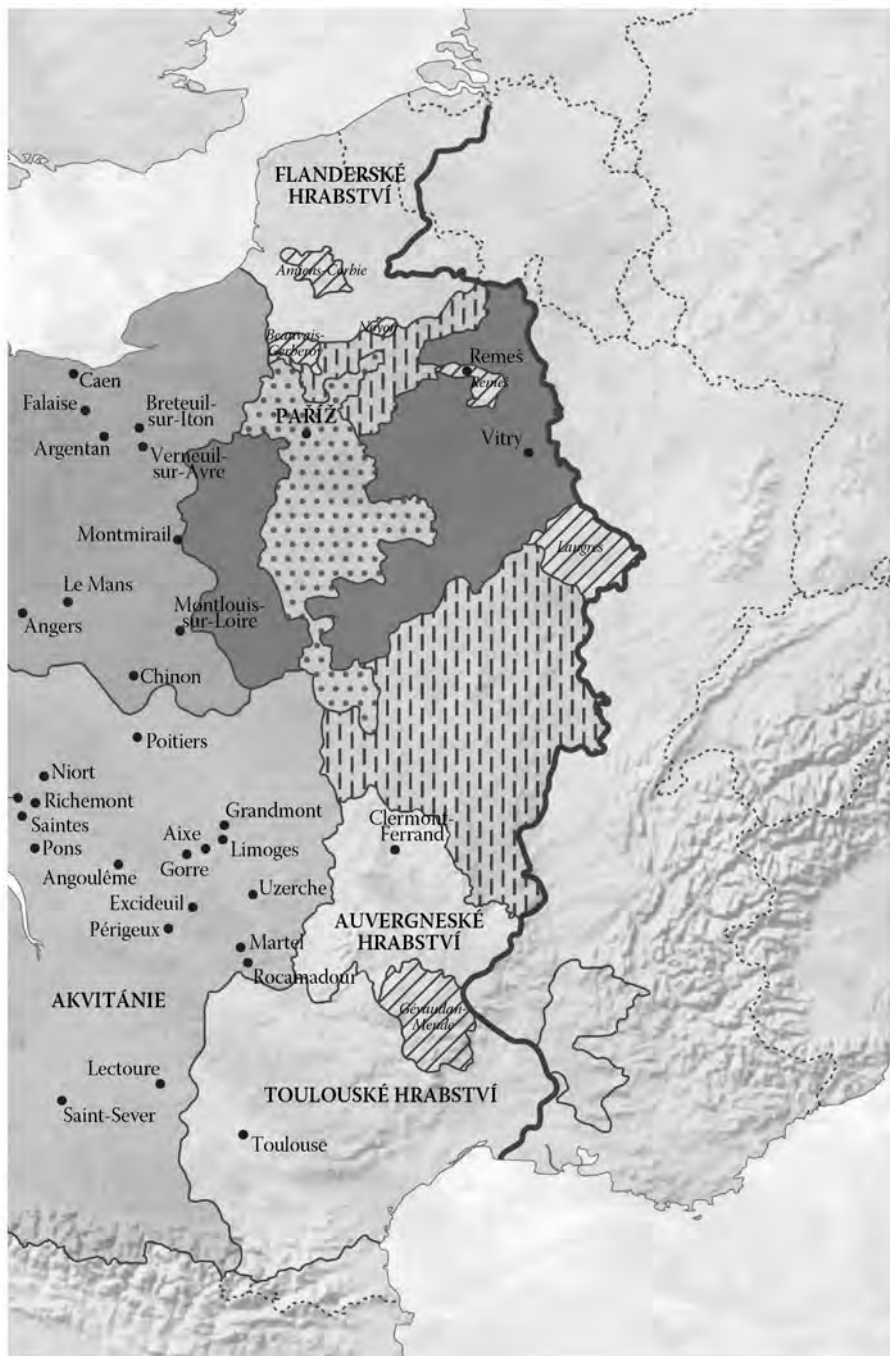
SØREN KIERKEGAARD

Kniha musí rozjitřit staré rány,
nebo dokonce způsobit nové.
Kniha musí být nebezpečná.

EMIL CIORAN

- Církevní panství
- Královská doména
- Vazalové francouzského krále
- Dynastie z Blois
- Državy Jindřicha z Plantagenet
- Državy Eleonory Akvitánské
- Hranice území patřícího
Francouzskému království
- Současné hranice

PŘEDKOVÉ
ELEONORY AKVITÁNSKÉ

Vilém X.

Eleonora (Aenor)
z Châtelleraultu

Eleonora
Akvitánská

Vilém IX.
Akvitánský
(Trubadúr)

Filipa
z Toulouse

Jindřich

Raimond z Poitiers

Konstancie Antiochijská

**RODINA
LUDVÍKA VII.**

Filip Francouzský
(1116–1131)

Ludvík VII. (1120–1180) (☞ 1137–1180)

⊗ Eleonora — Marie
Akvitánská | Alix

⊗ Konstancie — Markéta
Kastilská | Adéla

⊗ Adéla ze — Filip II. August
Champagne | Anežka

Ludvík VI.
Tlustý

Adéla
Savojská

Jindřich (1121–1175)

Robert I. z Dreux (1123–1188)

Konstancie (1124–1180)

⊗ Raimond V. z Toulouse

Filip (1125–1161)

Petr z Courtenay (1125–1182)

ČÁST PRVNÍ

PROLOG

ELEONORA

Tento příběh vypráví o mých dvou rodinách – ukrutných akvitánských vévodech a hanebných Kapetovcích, francouzských panovnicích. Vypráví o tom, jak jsme se nenáviděli a stále znovu si křížili cesty, až jsme se během bouřlivého 12. století, v němž se západní svět nevratně změnil, navzájem zničili.

Dva dospívající lidé: Ludvík, francouzský král, a já, vévodkyně akvitánská, jsme zběsile narýsovali hranice budoucí Evropy, a to prostřednictvím zrady, obléhání, krve a semene.

V útlém věku jsem se stala vražedkyní: v osmi letech mi stačila dvě písmena *oc*, což v mé milované okcitanštině znamená *ano*, abych skoncovala s životy svých mučitelů. Také bych měla dodat, že jsem zrozena z krvesmilstva a že jsem se provinila láskou ke strýci z otcovy strany, Raimondovi z Poitiers, a sňatkem se svým bratrancem Ludvíkem.

Moc patřila nám, stejně jako nám patřily zámky, vazalové a všechno bohatství toho, co se později bude jmenovat Evropa. Nám patřily Île-de-France, Akvitánie, Gaskoňsko a Poitiers.

Jsem Eleonora Akvitánská, přezdívaná Aquitania, a je mi třináct let. Ďáblové přestrojení za posly tvrdí, že můj otec zemřel za podivných okolností během pouti do Compostely...

... a v knihách o historii nemá to, co se chystám udělat, obdoby.

1. MODRÁ SMRT

ELEONORA

Bordeaux, 1137

Nikdy tě nepřestanou podceňovat. Hleď, ať za to pykají.

To byla poslední otcova slova, než odjel, zahalený do poutnického hávu. A teď emisaři se sklopeným zrakem tvrdí, že zemřel před hlavním oltářem katedrály v Santiagu de Compostela, zrovna na Velký pátek, poté, co se napil otrávené vody ze znečištěné studny. Jako kdyby toho obra, jakým byl můj otec, mohla zabít nějaká voda! Jako kdyby u sebe nenosil černé uhlí, schopné pohltit jakýkoli jed, on, poutník zocelený tolika bitvami a pohromami.

Jako kdyby ti domnělí heroldi nebyli součástí dobře zosnované hry.

Prý šli společně, ale Velšan Rufus měl po dlouhé cestě nohavice nasáklé potem koně, byl cítit až na pódium, kde jsem seděla.

Naproti tomu Bretonec Otho o sobě tvrdil, že je voják, avšak teprve mu zarůstala tonzura, která napovídala, že ještě nedávno žil za zdmi kláštera. Kromě toho vypadal odpočatý a kvůli špatnému zraku (dvakrát zakopl o schod) by jen stěží mohl být bojovníkem.

„To nemůže být pravda...“ zašeptal odmítavě Rai, můj strýc a milenec.

Věnoval mi pohled plný porozumění a já jej pomalu opětovala.

To už jsem tušila, že přišel náhlý konec jednoho životního období. Věděla jsem, že se s ním loučím, a ty poslední hodiny jsem si uchovala v hlavě jako poklad. K tomu, co mělo přijít, budu potřebovat hezké vzpomínky.

Rai vyrazil za soumraku do Dolní Navarry, jednak pro tělo svého milovaného bratra, jednak proto, aby našel vysvětlení pro to boží dopuštění. A já zůstala v čele obrovské Akvitánie, protože se neudrželo v tajnosti, že Vilém X., hrabě z Poitiers a vévoda akvitánský, již není mezi živými.

Nebyla to první zvěst, jež k nám ze svatojakubské cesty dorazila. Bylo jich více a všechny si protiřečily.

Jedni tvrdili, že otec zemřel poté, co přímo před hlavním oltářem zápasil s malým chlapcem a ten ho srazil k zemi. Malinký David přemohl Goliáše.

Kdo by takovému výmyslu věřil?

Druzí zas vyprávěli o tom, že jej podrobili strašlivému normanskému mučení zvanému *krvavý orel*, že mu z těla vyrvali žebra a jeho plíce visely na zádech na způsob krvavých křídél.

Podle nejbáznivější verze políbil na čelo nemluvně a oba na místě zemřeli.

A tito dva poslední poslové mluvili o otrávené studni. Které verzi věřit? Ale všechny se shodovaly v jedné věci, jež vzbuzovala úžas i znepokojení, a to že otcovo tělo mělo po smrti zvláštní tmavomodrou barvu.

Ten osudný den jsem musela já, jeho třináctiletá dědička, znovu promluvit.

Před pěti lety, kdy se mě dva zpropadení Kapetovci násilím zmocnili pod jedním z mostů přes řeku Garonnu, jsem tak ne učinila. Tehdy jsem začala nenávidět tu slámově žlutou kšticí, která mě udeřila do obličje. Začala jsem nenávidět ten modro-žlutý znak lilie, jenž mě zatlačil do trávy.

Jediný Rai, můj nerozlučný Rai, si všiml, že chybím v pohřebním průvodu, který se vracel z katedrály svatého Ondřeje. Přišel pozdě, ale nikdy se nedozvěděl, jak pozdě to pro mě a pro mé dětské tělo bylo. Ten čin jsem popřela, protože jinak by to znamenalo, že odevzdám Akvitánii králům věčně mlhavého Île-de-France.

„Mám je zabít?“ zeptal se, když nás objevil, a já ve strýcových modrých očích poprvé spatřila lítost.

Omráčeně jsem vstala, upravila si tuniku a snažila se zakrýt krev, která mi stékala po nohou. Ani on se to neměl dozvědět.

„Oč,“ odpověděla jsem mu naší mateřštinou.

Ano.

Jedno slovo, dvě písmena. Dva muži, do každého dvakrát řal.

Poprvé do hrdla, čímž je jednou provždy umlčel. Podruhé do jejich mužství jako pomstu za to, co vzali mně a mé první lásce.

Rai nikdy nedělal nic polovičatě, to nebyl jeho způsob. Vždy si dával záležet, měl ve zvyku svou práci dokončit. Byl to rodák z Poitiers, stejně jako já – černé vlasy, světlé mandlové oči, kůže zbarvená dobronzova díky věčnému akvitánskému slunci.

Můj dědeček, ukrutný Vilém Akvitánský zvaný Trubadúr, byl vysoký a smilník jako málokdo. Ale jak už jsem říkala, otec byl obr, který při každé hostině jedl k úžasu všech za deset. O Raimondovi z Poitiers, jeho bratrovi a mojí lásce, říkali, že je to nejkrásnější princ na Zemi, laskavý člověk a okouzující společník. Mohu to potvrdit, už jako děti jsme tu byli jeden pro druhého, ačkoli nás od sebe dělilo devět let, ale spojovalo všechno ostatní.

Vraceli jsme se z pohřbu matky a malého Aigreta, jenž měl být vévodou Akvitánie, ale nikdy se jím nestal, protože prohrál boj s neštovicemi. Král Ludvík VI. Francouzský, řečený Tlustý, vyslal na smuteční obřad své příbuzné. Diplomatically se vymluvil, ale všichni dobře věděli, že ulehl s úplavicí.

Panovník dychtil po bohaté Akvitánii. Dychtil po našich vinicích a mlýnech, po pastvinách a zvířatech, která se na nich

pásla. Dychtil po veselosti našich trubadúrů a barevnosti našich oděvů. Dychtil po skvostném dvoru v Poitiers a úchvatném paláci v Bordeaux. Zamračení lidé ze severu nazývali naši zemi trochu nenávislně *Midi* neboli *Jih*.

Můj otec byl jeho vazalem, ale byl mnohem bohatší, mocnější a jeho země pětkrát rozlehlejší. Dobré jméno a hrdinské činy z něj ještě za života učinily světce a tato pověst hrdiny krále ponižovala.

Chtěl, abych byla jeho.

Od chvíle, co Aigret zemřel, chtěl, abych byla jeho.

Tímto hanebným úkolem pověřil několik svých bratrů a dva z nich využili Raiovy nepozornosti, unesli mě a chtěli se zmocnit Akvitánie. Bývalo zvykem zneužít dědičku a pak ji přinutit ke sňatku za účelem získání věna. Matka mi to vštěpovala od kořenek: *Jestli k tomu někdy dojde, bude to tvoje vina*. Ne, nestalo se to, kroniky se o tom nezmiňují. Jen já jsem věděla, co se skutečně odehrálo, a rozhodla jsem se předstírat, že se nic nestalo, a tak to taky bylo.

Damnatio memoria, nařídil mi dědečkův duch.

Vymaž to z paměti.

Zapomeň na nepřítel z minulosti. Nemysli na něj, nemluv o něm, nepiš o něm, nevracej se na místo, kde ti ublížili.

Umírala jsem bolestí, když mě uvnitř rozdírali. Pod tím ponurým mostem jsem se naučila, že tělo dívky se musí vždycky poddat, protože muž, odhodlaný do ní proniknout, se nepoddá nikdy. Byl to válečný akt na bitevním poli, zbabělci jedni, bylo to tělo dívenky.

První životní poučení: najít si jiné zbraně.

Mými zbraněmi byl Rai a ta dvě písmena. Bratři kapetovského krále Ludvíka Tlustého zemřeli, aniž mu stihli odeslat zprávu, že se zmocnili mého těla, a tím pádem Akvitánie. Popřela jsem

to i před Raiem a on předstíral, že mi věří, naložil těla těch dvou Francouzů na loďku a vesloval po řece Garonně až k jezeru, kde to málokdo znal. Chovaly se tam nestvůrné ryby, které dědeček přivezl z křížové výpravy. Byly masožravé. A tam v té hlubině oba Kapetovci zmizeli. Nikdy jsme o tom nemluvili, ani otec se to nedozvěděl, už tak měl žalu víc než dost. Ani mé dvorní dámy, ani mé tety. Malá Aelith, moje sestra a mé druhé já, ještě neměla věk na to, abych se jí mohla svěřovat, to až později.

Proměnila jsem se v němou a ostatní to přičítali zármutku nad ztrátou matky a malého bratra.

Moje slova zabíjela.

Přestala jsem je říkat, ačkoli jsem slova vždy milovala.

Mlčení mělo své výhody: byla jsem němá a neviditelná.

Aby se mi po slovech nestýskalo, uchýlila jsem se do otcovy a dědečkovy knihovny. Naučila jsem se nazpaměť *Životní příručku akvitánských vévodů*, almanach rad, jež sepisoval můj rod od chvíle, kdy byl jeden z předků jmenován pánem lidu.

Vesluj svou vlastní loď, zněl Euripidův výrok, který si Rai odmalička opakoval, strana devět. Nebo – *Pamatuj na radu starého kapitána: pokud někomu dochází trpělivost, pusť ho ke kormidlu*, jak dědeček poznamenal na stránce dvacáté čtvrté.

Ale stalo se ještě něco.

Otec nedbal na zděšení dotčených vazalů: hanebného pána z Lusignanu, pána z Taillebourgu a dalších rádců, a rozhodl se, že ta němá dívka se v budoucnu stane jejich paní.

Byla jsem již v útlém věku nadaná, jako všechny akvitánské ženy z mého rodu.

Ovládala jsem latinu, anglonormanštinu, naši okcitanštinu a hrdelní oilský jazyk, kterým se mluvilo na francouzském dvoře v Paříži. Byla jsem nejlepší sokolnicí mezi vrstevníky, ráda jsem chodila na lov (ne plachých jelenů, to raději rozzuřených divočáků) a sedm svobodných umění pro mě nebylo nic neznámého: gramatika, aritmetika, logika... Svou první listinu jsem

podepsala po matčině pohřbu, v osmi letech. To v kronikách je a pro jednou se to shoduje se skutečností.

A ještě něco se poté, co jsem se rozhodla nemluvit, přihodilo. Zázrak, který se mi podařilo udržet v tajnosti. Díky mlčení jsem mohla pozorovat vazaly v radě, komorné pobíhající po chodbách našeho paláce v Bordeaux, vyzvědače: nepolapitelné akvitánské kočky (o těch budu vyprávět později), jejichž stín klepal na dveře otcovy samostatné komnaty krátce před rozbřeskem, naučila jsem se všimati si i těch nejmenších drobností. Vypěstovala jsem si vynikající pozorovací schopnost. Zdá se to nedůležité, avšak díky tomu se ze mě stala neobyčejná žena, jež později nosila královskou korunu.

„Byla jsem v kuchyni, má paní.“

Nebyla to pravda. Dvorní dáma byla někde, kde je bahno a seno, lem její spodničky hovořil za vše.

„Zde vám nesu zapečetěný list, který potvrzuje, že jsem v bitvě přišel o ruku.“

Také lež. Přišel o ruku za trest. Takto rovně useknutá ruka byla dílem kata, nebylo to šikmé seknutí v náhodné výšce předloktí od zoufalce, který se v boji bezhlavě vrhá na nepřítel. Za krádež, když už jsme u toho. V takových chvílích jsem spoléhala na svou paměť.

Říkala jsem jí *vnitřní knihovna*.

Nikdy jsem nepochopila, jak k tomu zázraku došlo, prostě stačilo, abych jednou jedinkrát přečetla nějaký text, zavřela jsem oči a vybavil se mi tak podrobně, jako kdybych před sebou měla pergamen. V hlavě jsem procházela archívy dědečka Viléma a hledala, v jakých městech se za takový zločin sekaly ruce. Stačilo mi vyslechnout zbytek smyšleného příběhu a to, kolikrát v něm ten drzý darebák zmínil jih a gaskoňské pány z Pardiacu, z Armagnacu a z Fezénsacu, abych uhádla, že není vazalem Geoffroye Sličného, ctižádostivého hraběte z Anjou a našeho spojence ze severu.

„Držte se od něj dál, otče. Není to Normandán, jak o sobě tvrdí,“ načmárala jsem v okcitanštině na svitek pergamenu, který ležel na stole vždy, když jsme dopřávali sluchu poddaným.

Otec se sice řídil vlastním úsudkem, nikoli úsudkem němé osmileté dívky, ale vždy se na mě v návalu pýchy podíval jiskrnýma, laskavýma očima a pod stolem mi stiskl ruku. Byla to ruka titána! Zhrublá bitvami a z toho, jak držel meč: vznešeně jako brko, jímž psal své trubadúrské verše.

Jenže teď jsem sama proti nepřátelům Akvitánie, můj otec prý zemřel a já vím, že za tím stojí kapetovský král. Rai se vydal po cestě apoštola Jakuba Maurobijce do Compostely a já se musím rozhodnout, zda nechám porobit svůj lid a rozdělit naše území, čímž skončí akvitánský způsob života, nebo zda budu vládnout já.

Nikdo neví.

Nikdo neví o slibu, který jsem si dala před pěti lety pod mostem přes řeku Garonnu, kdy jsem zahnila hněv do nejzazšího kouta, abych ho pak mohla vzkřísit a opakovat si přitom dědečkova slova: *Buď jako lev, ten také nepláče pro svou kořist. Vrhej se z výšky jako orel. Usmrcuj jako štír, jehož jedové ostny jsou vybíravé a vstříknou jed pouze do nepřítele hodného jeho útoku.*

Hlava lva, tělo orla, ocas štíra: mantikora byla dědečkovo oblíbené stvoření. Jenže onen den jsem si nemohla vybrat, to udělal král za mě, a já si přísahala, že už se to znovu nestane, že to já rozhodnu o tom, který muž si mě vezme.

Na straně třicet dva *Životní příručky akvitánských vévodů* otec napsal: *Pevný dům lze zničit pouze zevnitř, neboť ani stolecí trám nevydrží nápor červotočů. Tento malý živočich prastaré dřevo zničí a promění v prach, který se sesype.*

Kapetovští králové vládli Île-de-France už sto padesát let. Baron Hugo Kapet byl zvolen svými pairy poté, co byli potomci Karla Velikého, dalšího obra s pisklavým hlasem, zbaveni nároku

na trůn. Od té chvíle nechávali dědice korunovat ještě za života, aby si pojistili setrvání svého rodu na trůnu.

Rozhodla jsem se zničit francouzské krále.

A také jsem si udělala jasno v tom, koho si vzít za manžela, koho využít.

A koho zradit.

2. ĎÁBLOVO JEZERO

RAI

Bordeaux, 1137

Věděl jsem, že můj kůň si žádá odpočinek, cválali jsme zpět z Compostely už několik dní. Zastavil jsem jen, abych se pozeptal na jisté věci v navarrských zemích. Ale jakmile jsem se ocitl ve své domovině, spěchal jsem, abych dojel k Ďáblu jezeru co nejdříve, a mohl tak Lii povědět novinky dřív než radě.

Kolem řeky Garonny věšely pradleny prostěradla na dřevěné kůly. Krajíně podél břehu v okolí města Bordeaux dodávalo prádlo, rozvěšené na slunci, vzhled flotily lodí s nadouvajícími se plachtami. Žluté topoly jako by zametaly oblohu v poryvech jižního větru.

Náhle však kůň, jenž únavou sotva viděl, málem protrhl jedno z prostěradel a jen tak tak nezranil nebohou stařenu, která na kameni drhla své obnošené šaty.

Leknutím zařehotal a stařena zvedla ruku, aby se před ním ochránila. To, co jsem spatřil, mě vyděsilo: paži měla rozedřenou do masa, ačkoli ve tváři se jí zračilo, že za svůj dlouhý život vytrpěla mnohem více bolesti než jen tuto.

Seskočil jsem z koně a šel k ní.

„Pověz mi, stařeno, jak můžeš za těchto podmínek prát?“

„Moje dcera zemřela při porodu. To ona nosila domů denní mzdu, a i když mě pomalu obcházela smrt, musela jsem ji zastoupit a vychovávat její dítě, takže jsem poprosila zubatou, ať ještě pár let počká, než se vnuk vyučí otcovu řemeslu.“

„A proč tu není jeho otec a nestará se jako každý správný muž?“

„On se vždy na podzim vydává z přístavu Bayonne lovit velryby. Ještě neví, že má syna, a až se vrátí, stejně se o něj nebude moci postarat, dokud chlapec nebude mít věk na to, aby ho vzali mezi posádku.“

„Chápu. Ale ta ruka nevypadá dobře a smrt by si taky mohla pospíšet. Běž do paláce Ombrière a ptej se na lékaře Astrolabia. Řekni mu, že tě posílá Raimond z Poitiers. Slib mi, stařeno, že se budeš léčit. Slib mi to.“

Věděl jsem, že staří Akvitánci jsou příliš hrdí a nevěří léčivým přípravkům, které si sami nevypěstují na zahrádce, ale to malé stvoření za pár dní určitě osiří a já jsem nehodlal dopustit, aby syn Akvitánie zemřel opuštěný, aniž dostal příležitost ukázat světu své schopnosti a nadání.

Stařena zaklela, ale nerozuměl jsem jí.

„Slib mi to kvůli vnukovi,“ naléhal jsem. „A řekni mi, jak se jmenuješ.“

„Hildegarda, pane,“ podvolila se konečně.

„V paláci ti bude předán zapečetěný dopis od naší vévodkyně Eleonory. Pokud by se v den tvjí smrti vnukův otec nestihl vrátit ze Severního moře, chlapce se jakožto někoho, kdo nemá příbuzné, kteří by se o něj postarali, ujmou v paláci a vyučí se tam nějakému řemeslu, souhlasíš?“

Stařena přikývla. Hleděla na mě s hrdostí, ale v unavených očích jsem četl úlevu z toho, že poslední věc, která ji v životě tížila, konečně pominula.

„Jste stejný jako váš otec, Trubadúr,“ usmála se jako nějaká čtyřletá rošťačka. „Výřečný a dobrosrdečný.“

Oba jsme se tomu zasmáli, říkali mi to často.

Chraň Bůh, stařeno, odpověděl jsem v duchu. Chraň Bůh, aby se ze mě stala zrůda jako on, jenž nám, nešťastníkům, kteří jsme jej milovali, tolik ublížil.

To byla kletba všech Poitevinců: smrtelně zraňovat naše milované.

Vydržíš takovou bolest, Lío? Odvedli jsme s bratrem naši práci dobře? Jsi už natolik silná, abys ustála ránu, kterou ti dnes zasadím?

„Měl byste vládnout vy, a ne nějaké němé děvče,“ ozvala se stařena, zatímco s námahou ždímalta těžké mokré šaty.

„Mýlíš se, Hildegardo. Ona je kmenem stromu akvitánských vévodů, já jsem jen pobočnou větví. To ona je vévodkyně a bude Akvitáncům dobře vládnout, byla na to připravována.“

„Ale je němá,“ trvala zarputile na svém.

„Už ne, teď je to vzdělaná dáma a mimochodem, velice upovídaná.“

„Co když mezi všemi těmi barony neobstojí? Je to jen žena.“

Musel jsem se pobaveně usmát.

„Podívej, přesně to vy, ženy z *Midi*, umíte. Obstát.“

Rozloučil jsem se s Hildegardou a ona mě necudně políbila na tvář. Pak jsem pokračoval v cestě k opuštěnému Ďáblu jezera, místu, jež bylo dle pověsti prokleté.

V noci svítil do tmy modrý proužek na hřbetech ryb a vytvářel na břehu strašidelná světla. Ryb, které daroval otci jeden emír během křížové výpravy výměnou za bůhvíjak pochybnou protislužbu. Byly útočné, ale plaché, schovávaly se před lidmi a nikdy je nikdo nespatriil. Pastýři vyprávěli, že když se k jezeru přiblížila ovce, aby se napila, nikdo ji víckrát neviděl a po nějaké době plavala na hladině jen lebka. Podle zdejších pověstí přemluvil jeden bujný jinoch nosičku vody, aby se za úplňku v jezeře vykoupali. Co se pro chlapce, který zmizel, sotva vkročil do černých vod jezera, naplakali! Dívce se podařilo vyvážnout

a vyprávěla, že ji modrý ďábel lapil do chrťánu a snažil se ji stáhnout ke dnu. Nějak se vyprostila, ale přišla o nohu a od té doby žebrała před branou katedrály svatého Ondřeje.

Právě z těchto důvodů to bylo nejbezpečnější místo pro naše setkání, daleko z dohledu všech, dokonce i akvitánských koček. Bezděky jsem stiskl kožený váček, který mi visel na opasku. Měl jsem v něm tetovací jehlu a inkoust.

Musí se to udělat, přemítal jsem usilovně.

Lía na mě netrpělivě čekala. V naší zátoce vítr třepal žlutými listy topolů a dlouhatánské copy ji pleskaly do kotníků. Už zas se schovala za oděv služebné. Nesnášela, když ji lidé poznávali, a její oblíbenou činností bylo splynout s vazaly a každý čtvrtek vyrážet na trh. Už od čtyř let utíkala z komnaty, přestože ji přísná matka vždy potrestala. Jindy se oblékala jako podkoní, a kdyby nás někdo nachytil, jak dovádíme v trávě, jistě by si nás spletl se sodomity.

„Neseš novinky?“ zeptala se naléhavě.

Spoustu, řekl jsem v duchu.

Nemohl jsem odpovédět, protože mě lapila nedočkavými rty a já nechal hluboko pod kůži foukat další vítr. Mělo to být naše naposledy. Jestlipak Lía poznala, že se loučím?

„Viděl jsi ji? Viděl jsi otcovu mrtvolu? Naložili tělo do octa, jak jsem přikázala?“

„Ano, naložili,“ odtáhl jsem se. „Ale tahle předčasná letní vedra tomu nepřidala. Je jisté, že tělo, jež mi ukázali, mělo jeho postavu, patřilo někomu statnému. Prameny vlasů byly tmavé, ale nos chyběl a rty byly oteklé, takže to mohl být kdokoli.“

„Ale byl to on, viděl jsi snad jeho tetování...“

„Neviděl, Lío. Tělo bylo nafouklé a tak divně tmavomodré. Nedalo se zjistit, jestli tam někdy nějaké bylo. Sedni si ke mně. Musíme si promluvit a bude tě to bolet.“

Posadil jsem se na břeh jezera, nasbíral pár šneků a hodil je otcovým rybám. Několik jich vyplavalo na hladinu, byly na naši

přítomnost zvyklé. Ze dvou tuctů, které sem přivezli, zůstaly jen tři nebo čtyři. Jako my. Tři nebo čtyři potomci Viléma Trubadúra. Lía, malá Aelith, já a... bratr?

Lía se posadila mezi moje nohy a opřela si hlavu o mou hrud. Věděl jsem, že rozeznává pachy, které na mně ulpěly během svatojakubské cesty.

„Hádám, že je naživu, v Compostele panují o jeho smrti vážné pochybnosti,“ řekl jsem a díval se přitom jinam, kamkoli, jen ne do jejích očí. „Hodně lidí tam říká, že odešel do Svaté země, aby odčinil své podlé skutky během posledního tažení s hrabětem z Anjou a to, že podporoval vzdoropapeže Anakleta. Tvrdí, že neunesl vyobcování z církve a že nenašel útěchu ani poté, co uviděl hrob Jakuba Staršího. Že se rozhodl putovat do Jeruzaléma a modlit se na svatých místech, aby mu Nejvyšší jeho hříchy odpustil. Že nechtěl zemřít jako jeho otec, zneprátelený se svatou římskou církví.“

„A jaký má smysl, že se vzdal vlády nad Akvitánií?“ zeptala se Lía nechápavě.

„Připravil na ni tebe. Víím, že už ho vládnutí unavovalo, že nikdy nechtěl žít takový život ani být otcovou loutkou.“

Otec zapudil naši matku, Fillipu z Toulouse, jež byla jeho legitimní manželkou, a zavřel ji do opatství Fontesvrault. Potom unesl Dangersu, ženu jednoho ze svých nejvěrnějších vazalů, a ubytoval ji všem na očích v nádherné starobylé merovejské věži Maubergeon, která byla součástí našeho vévodského paláce v Bordeaux a která dala jeho milence přezdívku. To bylo poprvé, co ho papež vyobcovał z církve.

Bratr to odnesl nejvíc. Vilém otci nikdy neodpustil, že jej donutil ke sňatku s Aenor z Chatellerault, dcerou Maubergeonky: takový byl osud dvou nevlastních sourozenců, kteří se navzájem nenáviděli. Ano, Línými babičkami byly manželka a konkubína jejího dědečka. Zdálo se, že již byla poznamenaná krvesmilstvem.

Bratr byl nucen přimět své tělo k plnění manželských povinností, aby dostal úkolu, jež od první chvíle nenáviděl – dát dědice Akvitánii. Dědice, zrozeného z tolika nenávisti a utrpení kvůli jednomu náladovému patriarchovi s kouzlem osobnosti. Krásná a chladná Aenor mu to nikdy neprominula a Líu považovala za dítě znásilnění.

Já byl v devíti letech u toho, když se jejich prvorozená dcera narodila. Všichni čekali chlapce, ale ona byla jiná od prvního nadechnutí. Zamračený novorozenec si nás prohlížel, jako by si každého chtěl někam zařadit. Měla světlé vlasy po matce a navzdory nelibosti porodní báby, která si ji odmítla pochovat, se ji pyšný dědeček rozhodl pojmenovat *Alia Aenor* – ta druhá Aenor. Eleonora.

A tak to zůstalo, ačkoli když jsme mluvili okcitánsky, říkali jsme jí Alienor.

Už tehdy se rozhodovala sama za sebe. Den po narození jí vypadalo všechno světlé chmýří, které si s sebou nesla z matčiny lůna, a začaly jí růst černé vlasy, příznačné pro naši rodinu.

Už tušila, že v té ženě, která ji přivedla na svět, nikdy nenajde zrcadlo, jež dcery v matekách hledávají. Aenor svou pozornost obrátila na Aigreta, jediného syna, světlovlasého a zádumčivého jako ona, a příliš si nevšímala ani druhé dcery, živelné Aelith. Nikdy nebyli pětičlenná rodina, nýbrž dvě strany nepřátel, jež se s výjimkou nezbytných veřejných událostí nescházely pohromadě.

Bratr jezdil se svými dvěma dcerami na lov, učil je hrát na loutnu a obě dívky mu usínaly na klíně, když se oslava protáhla a trubadúři jako Cercamon či Bleheri zpívali otcovy nejnemravnější písně. Všichni slavili a smáli se nestydatým historkám Viléma Trubadúra.

„Raii, byl to tvůj bratr a byl pro tebe víc otcem než tvůj vlastní otec, ale nemá smysl dělat si plané naděje.“ Líin hlas mě vrátil do reality. „Je mrtvý a musíme myslet na to, jaké kroky podnikneme, abychom udrželi Akvitánii...“

„Půjdu ho hledat do Svaté země,“ přerušil jsem ji.

Udiveně se na mě otočila.

„Přece nepojedeš pronásledovat duchy, ty budeš sedět v čele rady. Teď tě potřebuji vedle sebe víc než kdykoli jindy.“

Povzdechl jsem si.

„Je tu ještě jedna věc, neteřinko, a ta nás rozdělí.“

„Neteřinko?“ zopakovala nevěřičně.

„Musíme se začít oslovovat takhle, už nebudeme Rai a Lía, ale Raimond z Poitiers a Eleonora Akvitánská. Já budu kníže z Antiochie a ty, vévodkyně akvitánská, gaskoňská a hraběnka z Poitiers.“

„Vidím, jak hýbeš rty, ale nerozumím tomu, co říkáš. Ty a kníže z Antiochie?“

„Před pár měsíci, když jsem ještě byl v Anglii, mi jeden rytíř řádu johanitů přinesl dopis od jeruzalémského krále Fulka. Navrhoval mi v něm misi: odejít do Antiochie a vzít si mladičkou dceru Alice Jeruzalémské, vdovy po Bohemundovi II. Současná císařovna uzavírá pakty s Turky a my můžeme ztratit další ze svatých míst, někdo tam musí jet a udržet je v křesťanských rukou. Tehdy jsem ti nic neřekl: Konstancii je teď deset let a moje místo bylo tady, s tebou. Krátce nato mě tvůj otec pověřil tím, abych dával pozor na tebe a na Aelith během jeho poutní cesty, takže jsem tu misi odmítl, ale teď ji přijmu.“

„Ale tvoje místo je pořád vedle mě, oba jsme věděli, že si jednou vezmeme někoho jiného, ale že budeme navždy spolu. Tak to je od chvíle, co jsem se narodila.“

„Eleonoro...“

„Eleonoro?“ Už se hněvala, vstala a dívala se na mě stejně, jako se člověk dívá na neznámé, podivné zvíře. Také jsem vstal a povzdychl si.

„Pokud zůstanu, řada baronů na mě bude tlačit, abych se stal novým vévodou Akvitánie. Ten den, kdy zemřel Aigret a tvůj otec se mi svěřil, že ty budeš jeho dědičkou, jsem se rozhodl,

že jím nebudu. Oni tě však vnímají jako slabou, jsou zvyklí na silného vládce. Ode teď taková musíš být i ty. Nechci v Akvitánii válku o dědictví, viděl jsem bezvládí, v němž se zmítá Anglie vinou Matyldy, dcery zesnulého krále Jindřicha, a vinou jejího bratrance Štěpána z Blois. Musím ti jít z cesty a nechat barony, ať tě berou jako jedinou možnost.“

Eleonora chtěla odpovědět, ale v ten okamžik se stalo něco neuvěřitelného a oba jsme zvedli hlavu k nebi a hleděli na div, který se naskytl našim očím.

3. DVOUHLAVÝ OREL

RAI

Bordeaux, 1137

Obrovský dvouhlavý orel se divoce a s půvabem snesl na jezero. Do pařátů chytil jednu z masožravých ryb. Ještě nikdy jsem neviděl, že by byly kořistí pro jiná zvířata, připadalo mi to nemožné. Usadil se na druhém břehu a jedna z jeho hlav začala rybu kuchtat, zatímco druhá ji požírala.

Už jsem viděl dvouhlavou ovci, dvouhlavou užovku a jednu cizokrajnou dvouhlavou želvu, avšak nikoli dravce takových rozměrů.

„To je ten dvouhlavý orel, o kterém se zmiňuje proroctví druida Merlina,“ řekla Lía málem bez dechu. „Ty to nechápeš? Ten orel je Akvitánie a budou jí vládnout dvě hlavy, moje a tvoje.“

A orel bez zájmu popadl zbytek ryby, roztáhl křídla a odletěl s ní pryč.

Už zbývají jenom dvě, nebo tři, pomyslel jsem si. Co je to za znamení? Že nás pozře Francie? Nás, zbylé dva, nebo tři Akvitánce, nás, co jsme se před lety zbavili těch dvou Kapetovců?

Lía vedle mě se zatajeným dechem pozorovala, jak se orel ztrácí za žlutými a oranžovými olšemi. Právě se rozhodovala sama za sebe. Teď byla ta pravá chvíle.

„Měla by ses vdát za nějakého akvitánského barona: co patří Akvitánii, musí zůstat v Akvitánii,“ řekl jsem. „A poslouchej mě. Odteď se vždy budeš oblékat jako královna. Obouvej podrážky, které ti přidají na výšce, dej si ušít šaty s dlouhou vlečkou. Šířka je také důležitá, zvýrazni ramena, límeček měj zdvižený, musíš budit autoritu. Dbej na vznešené vystupování, využij naše rodinné bohatství ve svůj prospěch. Oblékej se jako žádná jiná žena. Nikdy si nesundavej vévodskou korunu, ani před dvorními dámami, ani ve spánku nebo při koupeli. Všichni lidé z blízka i daleka si musí pamatovat, že to ty vládneš Akvitánii. Každé své vystoupení zveličuj, ať je to jedna velká podívaná. Nechť je tvá družina vždy početnější než družiny tvých soků, obklopuj se hlaholem a hudbou, ať tvá vystoupení vždy zahajují a zakončují trubadúři. Ohrom je pomocí všech pěti smyslů. Ať tvé dvorní dámy nosí šaty co nejnápadnějších barev. Nechť ti k nohám házejí květiny a tvůj parfém ať za tebou zanechává stopu, která dlouho přetrvá. Využij hojnosti naší země, aby ses mohla pozvednout nad ostatní. Nesmějí tě vnímat jako slabou, protože s tebou nebudou mít slitování. Ať z tebe vyzařuje odvaha, světlo i jas, ať už před sebou víckrát neuvidí tu němou dívku. Nedopusť, aby zapsali do kronik, že jsi jednoho dne odmítla mluvit. Nesmějí ti přičíst ani náznak slabosti. Jestli si chceš Akvitánce získat, musíš být důstojnou nástupnicí svého otce a dědečka, tady jsme zvyklí na to, že nám vládou draví muži. Buď ještě větší dravec. Tvůj otec rozšířil fámu, že jedl za tucet strážníků. Nebyla to žádná pravda, to si jen na hostinách při vinobraní nechával servírovat tolik talířů, že vypadal jako samotný císař Claudius. Oživil legendu o obrovi, protože v bitvě to byla výhoda. Tvůj dědeček si vymyslel i to, že si otevřel hampejz v Niortu a všechny nevěstky převlékl za jeptišky.“

„Já vím, a taky to, že byl prvním zákazníkem, ta fáma se zmiňovala u každé večeře.“

„Nikdy se to nestalo, ten nevěstinec nikdy neexistoval, ale on měl vztek na církve kvůli tomu, že ho vyobcovali, a díky téhle provokaci se mohl v očích Říma cítit jako buřič. Už chápeš, co tím chci říci? Tvoje moc nemusí být skutečná, ale pro začátek bude stačit, když tě ostatní budou jako mocnou vnímat, dá ti to výhodu při rozhodování. Vždy jdi do útoku, jediné tak pokročíš vpřed. Když budeš ustupovat, budeš se soustředit na to, abys neztratila moc a území. Jestliže zaútočíš, získáš převahu, ale jestli se budeš jen bránit, vrátíš se o krok zpět.“

„Chceš po mně, abych osvobodila mantikoru,“ řekla pomalu, jako by nevěřila vlastním uším. Kolikrát už jsme mluvili o tom, aby se jí snažila ovládat, kolik rozhovorů už proběhlo.

„Ano, přesně to po tobě chci.“

„Ty i otec jste se celý život snažili o to, abych tu nestvůru nevy pustila ven. A kromě vás i matka a její kruté tresty. A teď, když jsem zůstala sama... mi dovolíš, abych jí dala svobodu?“

Abyste dala svobodu mantikoře, tomu bájnému zvířeti, nejhorší chiméře vůbec. Po útoku mantikory vždy zbude jen zkáza a spoušť. Tu přezdívkou si v paláci vysloužila Eleonora pro svou prudkost.

„Utkáš se s horšími druhy zvířat. Budeš ji potřebovat. Nějakou dívku nebudou uznávat. Ber to jako výhodu: oni vidí jen mladou ženu. Tvá duše je stará a zocelená neštěstím, už teď jsi mnohem moudřejší než řada tvých vazalů.“

„Tohle všechno... je tvé sbohem? Jsou to tvé poslední rady? Takže už ses rozhodl, že opustíš Akvitánii a odjedeš. Vždycky jsem si myslela, že nás pohrbí společně v opatství Fontevrault. Neteř a strýc, můj milovaný Rai.“

„Půjdu do Svaté země,“ zopakoval jsem jako modlitbu ve snaze se s tím vyrovnat stejně jako ona. „Budu hledat tvého otce, přemluvím ho a přivedu zpátky, ale pokud ho nenajdu, jestli se mi to nepodaří, budeš se odteď muset chopit moci ty.“

Musím ti jít z cesty, Lío. Moje přítomnost zde je jen nebezpečnou přítěží, chtěl jsem říci.

„Také mám novinky, Raii. A jsou znepokojivé,“ vstala a upřela zrak na jezero. „Suger, opat ze Saint-Denis a hospodář franských králů, přijel do Bordeaux. Je to tajná návštěva, bez ohlášení a bez účasti ostatních prelátů. Král se chystá učinit rozhodnutí: prosadit starý zákon, podle nějž může rozhodovat o sňatku dědiček svých vazalů. Už padají jména uchazečů..., provdá mě za nějakého barona, kterého může ovládat.“

„Ne pokud je můj bratr stále naživu a já ho přivedu zpátky.“

„Není naživu!“ vykřikla Lía a pomalu ztrácela trpělivost. „Jak si jinak vysvětlit, že mě ve třinácti letech a bez závěti zanechal v čele Akvitánie? Není naživu, Raii. Otec je mrtvý a ty utíkáš pronásledovat duchy, to bych do tebe vůbec neřekla, do něčoho, kdo se nikdy nezdráhal pohlédnout nepříteli do očí a bránit to, co je jeho.“

Přesně to teď dělám, bráním tě přede mnou.

„Vím, že musím získat náskok, Suger je sice rozumný rádce, jenž krotí královu ctižádost, ale pořád je to jeho rádce,“ řekla. „Nemyslím na nic jiného od chvíle, co přišli ti falešní heroldi, aby oznámili otcovo úmrtí v Compostele. Budu se o to muset postarat, ale potřebuji od tebe jednu laskavost.“

„Cokoli, vždyť to víš.“ Šel jsem k ní blíž a pokusil se ji obejmout.

„Potřebuji, abys kvůli mně zalhal před radou a před Sugerem. Chci, abys potvrdil, že jsi přivezl otcovu závěť.“

Lía znala každý můj pohyb a dobře věděla, že když mě něco znepokojovalo, měl jsem nutkání otáčet prstenem ve tvaru koruny, který mi otec daroval před smrtí. Pět hrotů na prstenu bylo napuštěno velmi drahým jedem, dovezeným z Benátek, a stačilo odklopit krytku, dotknout se jimi kůže a odrovnalo by to i muže silného jako býk.

„Žádná závěť není,“ připomněl jsem jí.

„Ale bude,“ řekla.

„A co v ní má stát?“

Naklonila se k mému uchu a zašeptala onu hanebnost.

Zděšeně jsem se na ni podíval. Musel jsem se opřít o kmen stromu poblíž.

„To přece sama sobě nemůžeš udělat,“ zmohl jsem se jen na šepot. Odkdy zrovna mně hlas vypovídal službu? „Po tom, co se stalo s těmi Kap...“

„Dělám to pro Akvitánii, rozmysli si to, Raii. Teď jsem dosud neprovdanou dědičkou těchto zemí a také jsem vazalem krále Ludvíka VI. Tlustého.“

„Chytrého. Nezapomeň, že než onemocněl, lidé mu říkali Ludvík Chytrý.“

„Tlustého,“ stála si pevně za svým. „A opravdu si myslíš, že si nechá ujít příležitost provdat mě za kohokoli ze svých spřízněných vazalů? Chceš se snad dívat na to, jak Akvitánii vládne nějaký pán ze severu, který námi pohrdá? Rozcupují nás, rozporcují si Akvitánii jako dogy, jež na lovu zavětrí medvěda. A toto rozdělení bude znamenat konec Akvitánců. Naše moc spočívá v tom, že jsme obrovské území, které však sdílí stejnou kulturu. To já musím být Akvitánie, mě nemůžou rozporcovat.“

„Víš, že naši baroni z toho mít radost nebudou. Tvůj plán vypadá jako zrada a mnozí z nich přemýšlí krátkodobě, co když se vzbouří?“

„Prijmou otcovu závěť, pokud stvrdíš její pravost.“

„Nedomyslela jsi podrobnosti. Není tak snadné padělat závěť akvitánského vévody. Co ta kůže? Měla jsi mě o to požádat, než jsem odjel do Compostely, ale ani tak bych tvůj šílený příkaz nemohl splnit. Jeho tělo už bylo nepoužitelné.“

„Že jsem nedomyslela podrobnosti?“ zasmála se, ačkoli moc šťastně nevypadala. „Opatřím ti kůži ze zad nějakého obra.“

Bývalo zvykem, že naši předkové, už od prvního akvitánského vévody, nechávali závěť sepsat na vyčinenou kůži z vlastních